

Секція 2. Банківська справа

ГУДИМЕНКО ІРИНА ОЛЕКСАНДРІВНА

студентка кафедри обліку, аудиту та економічного аналізу

Університет митної справи та фінансів

м. Дніпропетровськ, Україна

**ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ ДО МСФЗ**

Банківська система України займає важливе місце на сучасному етапі розвитку економіки та інтеграції її у світове співтовариство.

Банки, як і всі комерційні організації в Україні, ведуть бухгалтерський облік усіх операцій та складають звітність. Відносини між кредиторами, інвесторами та самими банками повинні базуватися на довірі до інформації, яку вони отримують. Тому звітність вітчизняних банків повинна обов'язково бути прозорою, зрозумілою та інформативною для її користувачів.

На вимогу міжнародного валютного фонду (МВФ), спеціальним комітетом розроблені Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), які постійно переглядаються та вдосконалюються. Їх застосування в Україні передбачено Стратегією застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні від 24.10.2007 року № 911-р. [1].

Процес переходу банківських установ до формування фінансової звітності відповідно до МСФЗ (що розпочався 01.01.1998 року), дуже складний та довгий і має велике практичне значення для країни, оскільки банківські установи працюють з іноземним капіталом та представляють Україну на світовому ринку [2]. Проте процес імплементації МСФЗ у вітчизняну систему бухгалтерського обліку, яка відповідає за формування фінансової звітності, відбувається дуже повільно і не завжди

кваліфіковано.

До проблем адаптації системи бухгалтерського обліку та звітності банків до МСФЗ можна віднести:

- 1) правові (пряме застосування банками МСФЗ як офіційно визнаних);
- 2) методологічні (розробка нормативно-правових актів щодо застосування МСФЗ);
- 3) економічні (виділення коштів для впровадження МСФЗ);
- 4) кадрові (проведення навчання для бухгалтерів та аудиторів);
- 5) психологічні (усвідомлення переваг переходу на МСФЗ);
- 6) технологічні (розробка необхідного програмного забезпечення).

Важливою методологічно-правовою проблемою, яка характерна саме для банківської системи, є суцільна регламентація бухгалтерського обліку та звітності НБУ. Це забезпечує єдину методологію для усієї банківської системи країни, що дозволяє співставляти фінансову звітність окремих банків. Але через довгий процес внесення змін у нормативно-правові акти НБУ виникає ситуація, коли нові міжнародні стандарти вже набули чинності, але банки не можуть їх використовувати при складанні звітності бо, що не внесені відповідні зміни у нормативні документи НБУ, навіть за наявності у банків методологічної бази та програмного забезпечення для впровадження нових стандартів.

Вирішити дану проблему можливо встановивши на законодавчому рівні обов'язок НБУ вносити зміни у нормативно-правові документи не пізніше моменту введення в дію нових стандартів та змін до чинних стандартів [4].

Важливою є також проблема дотримання принципу своєчасності. Несвоєчасне подання фінансової звітності може призвести до втрати доречності та достовірності інформації. Виходить так, що періодичність складання фінансової звітності за МСФЗ та річного звіту становить 1 раз

на рік за підсумками звітнього року, а сам процес формування звітності займає 2-3 місяці. Відповідно, користувачі можуть ознайомитися з повною інформацією лише в травні місяці року, наступного за звітним, оскільки щоквартальна звітність не є достатньо інформативною. Такий стан справ в період фінансової кризи та неспокійної ситуації в країні не задовольняє вимог користувачів.

Банкам можна рекомендувати такі заходи для вирішення проблеми адаптації до МСФЗ:

- 1) самонавчання персоналу в рамках процесу підвищення кваліфікації на основі;
- 2) навчання персоналу в спеціалізованих державних або приватних організаціях, які мають відповідну ліцензію;
- 3) укладення договорів з аудиторськими фірмами або консалтинговими агентствами про надання пакета бухгалтерських або консультативних послуг;
- 4) наймання фахівців з МСФЗ на контрактній або постійній основі.

Проте подальше вдосконалення системи обліку та звітності не слід здійснювати орієнтуючись лише на здобутки зарубіжної теорії та практики бухгалтерського обліку та складання звітності. При формуванні нормативної бази важливо враховувати економічну ситуацію України на даний час та намагатися зберегти надбання в підходах до складання звітності, що склалися в практиці вітчизняних банків [3].

Отож, процес постійного оновлення нормативних документів з питань фінансового обліку і звітності банків можна оцінювати як фактор, що ускладнює діяльність банків, вимагає перепідготовки, навчання банківського персоналу, або як нормальний процес вдосконалення обліку. Вплив і зовнішніх, і внутрішніх факторів, їх нестабільний фінансовий стан, світова фінансова криза, постійні зміни в національному законодавстві та МСФЗ, жорсткий контроль з боку НБУ – негативно впливають на

діяльність банківських установ.

Запровадження міжнародних стандартів в Україні дасть змогу:

- 1) підвищити якість інформації в звітності;
- 2) задовольнити інформаційні потреби користувачів звітності;
- 3) та найголовніше, дозволить формувати систему обліку та звітності, яка відповідає Міжнародним стандартам фінансової звітності.

Література:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні» від 24 жовтня 2007 р. № 911-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-p>

2. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) [Текст] : підручник / Н. Б. Литвин. – К. : Хай-Тек Прес, 2010. – 608 с.

3. Петрушевський Ю. Реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності в банківській системі України / Ю. Петрушевський // Схід. – 2011. – № 4 (111) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Skhid/2011_4/16.pdf

4. Стрельченко, А. В. Реформування бухгалтерського обліку банківської системи України і його проблеми на сучасному етапі / А. В. Стрельченко // Управління розвитком. – 2011. – № 18 (115) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/soc_gum/Uproz/2011_18/u1118str.pf